

VERKSAMHETSRAPPORT ANHÖRIGRÅDGIVARE ASKERSUNDS KOMMUN

**HALVÅRSRAPPORT
2025-08-11 – 2026-02-11**

Bakgrund

Den nya socialtjänstlagen (SFS 2025:400) trädde i kraft den 1 juli 2025 och ersätter den gamla lagen från 1982 för att skapa en mer förebyggande, lättillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst. Den innebär att insatser kan ges snabbare, ibland utan föregående behovsprövning, och betonar vetenskap och beprövad erfarenhet.

Viktiga förändringar i nya SOL (Från 1 juli 2025)

- **Ökat förebyggande fokus:** Lagstiftningen syftar till att erbjuda stöd tidigt, innan problem växer sig stora.
- **Förenklade insatser:** Möjlighet för socialnämnden att tillhandahålla stöd och insatser för personliga behov utan individuell behovsprövning.
- **Kunskapsbaserad verksamhet:** Tydligare krav på att insatser ska baseras på bästa tillgängliga kunskap (vetenskap och beprövad erfarenhet).
- **Jämställda levnadsvillkor:** Portalparagrafen utökas till att omfatta främjande av både jämlika och *jämställda* levnadsvillkor, för att motverka könsstereotyper.
- **Skärpta rutiner för barn:** Alla orosanmälningar rörande barn måste handläggas som ärenden och en personakt ska upprättas.
- **Ökad samverkan:** Krav på bättre samarbete mellan socialtjänst, region och andra aktörer.

Organisation

Anhörigrådgivaren tillträdde 2025-08-11 och är organiserad under socialförvaltningen i Askersunds kommun. Tjänsten är helt ny och går i linje med nya SoL. Det är en projektanställning och finansierad av stadsbidrag.

Uppdrag

Anhörigrådgivaren erbjuder ett direkt stöd och arbetar för att stödja och hjälpa anhöriga till personer som lider av långvarig sjukdom, kognitiv funktionsnedsättning eller psykisk ohälsa. Rollen innebär att erbjuda både emotionellt och praktiskt stöd till anhöriga, samt att ge vägledning om olika resurser och rättigheter.

- Arbeta förebyggande och vara lyhörd för stöd gällande information och stödgrupper i olika former.
- Erbjuder individuellt och gruppbaserat stöd till anhöriga.
- Ge information om socialtjänst, hälso- och sjukvård, samt andra samhällsresurser som kan vara relevanta för anhöriga.
- Stödja anhöriga i deras egen situation, tex. genom samtal eller rådgivning.
- Hålla föreläsningar, utbildningar och informationsträffar för anhöriga om hur de kan hantera sin situation.
- Fungera som en länk mellan anhöriga och olika instanser som kan erbjuda hjälp.
- Arbeta nära med andra professioner inom socialförvaltningen, primärvård samt civilsamhället.
- Erbjuder enskilda samtal.
- Erbjuder stöd i hemmet.

Kontakt med anhörigrådgivaren är kostnadsfri och dokumenteras inte.
Anhörigrådgivaren har tystnadsplikt.

Målgrupp

Anhörig menas den person inom familjen, släkten eller vänskretsen som hjälper någon som på grund av sjukdom, ålder eller funktionsnedsättning inte klarar av vardagen på egen hand.

Närstående menas den person som tar emot stöd, hjälp och omsorg.

När hjälpen utförs regelbundet till närstående med långvarig sjukdom, äldre eller med en funktionsnedsättning och oftare än en gång i månaden, betraktas det som anhörigvård eller anhörigomsorg.

Cirka 70% av den totala vården och omsorgen utförs av anhöriga. Det uppskattas finnas drygt 1,3 miljoner vuxna anhöriga i Sverige som på något sätt vårdar, stödjer eller hjälper en närstående. Enligt Nka:s forskning visar att i Sverige är närmare var femte vuxen anhörig. De flesta av dem är kvinnor i yrkesverksam ålder. Deras insatser sparar samhället cirka 194 miljarder kronor varje år. Vilket motsvarar 375 000 antal undersköterskor. En stor del av dem har delvis eller helt slutat arbeta för att ge vård, hjälp eller stöd till en närstående.

Marknadsföring / Information

Visitkort och broschyren ”Anhörigstöd” utformades tidigt under hösten med innehåll om anhörigrådgivarens funktion och kontaktuppgifter. Broschyren och tillgängligheten att nå anhörigrådgivaren har varit grunden till det kontaktnät som byggts upp under första halvåret. Broschyren finns tillgänglig på kommunens hemsida under rubriken *Stöd till anhöriga* och utdelats på samtliga platser i samband med att anhörigrådgivaren varit ute på informationsrundor. Region Örebro län har broschyren elektroniskt att lämna till anhöriga på Primärvårdens kognitiva mottagning (Före detta Ängens Minnesmottagning) och Geriatriska kliniken/kognitiva mottagningen på USÖ. Samt anhörigkonsulenten i FPS- Föreningen för

psykiatriskt samarbete Örebro län. Intervjuer har gjorts med Länsposten och med kommunens kommunikatör för inlägg på flera sociala media plattformar, NA och på kommunens hemsida.

Under hösten prioriterades att informera och marknadsföra anhörigrådgivarens funktion, en helt ny tjänst att etablera i kommunen. Kartlägga och knyta kontakter i syfte att nå anhöriga i behov av anhörigstöd. Anhörigrådgivaren har aktivt deltagit och verkat i olika dialog -och informationsforum och öppna mötesplatser. Exempelvis; APT-träffar. Verksamhetsträffar. Familjecentralen. Askersunds vårdcentral. Socialnämnden. Kommunens utvecklingsledare för nya SoL och Nära vård. Kognitiva stödteamet. Teamet för dagverksamheten med inriktning kognitiv svikt och demenssjukdom. Personligt ombud i kommunen. Individ och familjeomsorgen. Handläggarna. Pensionärsorganisationerna. Civilsamhället. Sydnärkes Folkhälsoteam. Seniorfestivalen. Smedsgårdens 5 års-jubileum. Hänget och Äntligen onsdag. Anhörigcaféer. Utbildningsträffar för anhöriga till personer med kognitiv svikt och demenssjukdom. Anhörigträffar på Smedsgården. Nätverksträffar för yrkesprofessioner inom anhörigstöd i länet. Bildat ett nätverk för yrkesprofessioner inom anhörigstöd i syd Närke.

Anhörigrådgivaren har deltagit i digitala kunskapsbaserade föreläsningar och utbildningar arrangerade av exempelvis; NKA- Nationellt kompetenscenter anhöriga. SKA- Sveriges kommunala anhörigstödsnätverk. Nya nationella riktlinjer för anhörigstöd. Varje dag räknas: Nationell demensstrategi 2025 - 2028. Socialstyrelsens många delar för anhörigstöd. KommunLex kurs -Anhörigstöd enligt SoL samt regleringen med stärkta anhörigstödinsatser från 1 juli 2026.

Statistik – antal kontakter/Ärenden

37 anhörigkontakter/ärenden har etablerats med anhörigrådgivaren under det första halvåret.

9 kontakter direkt från anhöriga. 7 kvinnor. 2 män. Ålder 45 – 81 år.

5 förmedlade av kurator på kognitiva mottagningen, Geriatriska kliniken på USÖ. **5**
kvinnor. Ålder 69 – 80 år.

9 förmedlade av specialistsjuksköterska i kognitiva stödteamet. **7 kvinnor. 2 män. Ålder 48 – 85 år.**

2 förmedlade av sjuksköterska i hemsjukvården. **2 kvinnor. Ålder 25 – 62 år.**

3 förmedlade av hemtjänstpersonal. 3 män. Ålder 69 – 74 år.

2 förmedlade av Väntjänsten. 1 kvinna. 1 man. Ålder 80 – 96 år.

2 förmedlade av en anhöriggrupp. 2 kvinnor. Ålder 80 – 81 år.

4 förmedlade av handläggarna. 1 kvinna. 3 män. Ålder 57 – 85 år.

**1 förmedlad av anhörigkonsulent i FPS-Föreningen för psykiatriskt samarbete i Örebro län.
1 kvinna. Ålder 61 år.**

Flera uttrycker behov av återkommande och regelbunden kontakt med anhörigrådgivaren. Om det första samtalet utmynnar i fortsatt kontakt erbjuds bokad telefontid eller bokad besök hos anhörigrådgivaren eller hembesök för enskilda samtal eller att flera deltar. De flesta säger ja till uppföljande samtal från anhörigrådgivaren efter en tid. En del vill själva återkomma vid behov. Ingen har sagt nej i kontakten med anhörigrådgivaren. Några anhöriga har föredragit hembesök. Några hembesök har genomförts tillsammans med specialistsjuksköterska i kognitiva stödteamet.

Cirka 90 % av kontakten med anhörigrådgivaren är relaterat till behov av rådgivande stödsamtal. Flera har inga insatser från den kommunala hälso- och sjukvården eller annan etablerad kontakt i samhället eller har barn mitt i livet bosatta på annan ort.

Geografisk spegling av ovanstående kontakter/Ärenden

Örebro. Götene. Närkesberg. Nydalen. Åmmeberg. Zinkgruvan. Olshammar. Forsa. Hammar. Centrala delar i Askersund. SÄBO.

Citat från anhöriga

”Skönt att få prata av sig”

”Jag har ingen annan att pratat med om min situation”

”Guld värt med den här pratstunden”

”Du är rätt person på rätt plats”

”Var skeptisk till att samtalen skulle hjälpa men det gör det faktiskt och känslan sitter i länge efteråt”

"Du lyssnar så bra och ger mig ett lugn"

"Trodde inte jag skulle orka prata idag för jag är ledsen och mår dåligt och nu har jag t.o.m. skrattat lite"

"Livet är katastrof men det hjälper att prata"

"Hur länge får jag ha mina samtal med dig"

"Tack för att du finns"